

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 69/2014

2014 m. sausio 27 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 748/2012, kuriuo nustatomos orlaivio tinkamumo skraidyti sertifikavimo, orlaivio ir susijusių gaminių, dalių bei prietaisų aplinkosauginio sertifikavimo, taip pat projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimo įgyvendinimo taisyklės

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2008 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 dėl bendrųjų taisyklių civilinės aviacijos srityje ir įsteigiantį Europos aviacijos saugos agentūrą, panaikinantį Tarybos direktyvą 91/670/EEB, Reglamentą (EB) Nr. 1592/2002 ir Direktyvą 2004/36/EB ⁽¹⁾, ypač į jo 5 straipsnio 5 dalį,

kadangi:

- (1) Reglamentas (EB) Nr. 216/2008 5 straipsnio dėl tinkamumo skraidyti taikymo sritis išplėsta įtraukiant į tipo sertifikavimo įgyvendinimo taisyklės tinkamumo naudoti vertinimo elementus;
- (2) Europos aviacijos saugos agentūra (toliau – agentūra) nustatė, kad būtina iš dalies pakeisti Komisijos reglamentą (ES) Nr. 748/2012 ⁽²⁾ ir taip sudaryti sąlygas agentūrai tvirtinti tinkamumo naudoti duomenis vykdant tipo sertifikavimo procesą;
- (3) agentūra parengė įgyvendinimo taisyklių projektą dėl tinkamumo naudoti duomenų koncepcijos ir pateikė jį Komisijai kaip nuomonę ⁽³⁾ pagal Reglamentas (EB) Nr. 216/2008 19 straipsnio 1 dalį;
- (4) Reglamentas (ES) Nr. 748/2012 5 straipsnis susijęs su Komisijos reglamento (EB) Nr. 1702/2003 ⁽⁴⁾ 2c straipsniu. 2c straipsnis įtrauktas į Reglamentą (EB) Nr. 1702/2003, kad būtų galima laikinai apsaugoti tipus, kurie nebuvo apsaugoti pagal Reglamentas (EB) Nr. 1702/2003 2a straipsnį. Kadangi ši pereinamojo laikotarpio tvarka galutinai baigė galioti 2009 m. rugsėjo 28 d., Reglamentas (ES) Nr. 748/2012 5 straipsnis turėtų būti išbrauktas;

(5) siekiant išvengti painiavos ir teisinio dviprasmiškumo Reglamentas (ES) Nr. 748/2012 3 straipsnio, I priedo (21 dalies) 21.A.16A, 21.A.16B, 21.A.17, 21.A.31, 21.A.101 ir 21.A.174 dalių atžvilgiu, nuorodas į „tinkamumo skraidyti kodeksus“ būtina pakeisti nuorodomis į „sertifikavimo specifikacijas“;

(6) siekiant išvengti painiavos ir teisinio dviprasmiškumo Reglamentas (ES) Nr. 748/2012 I priedo (21 dalies) 21.A.4, 21.A.90A, 21.A.90B, 21.A.91, 21.A.92, 21.A.93, 21.A.95, 21.A.97, 21.A.103, 21.A.107, 21.A.109, 21.A.111, 21.A.263 ir 21.A.435 dalių atžvilgiu, nuorodas į „tipo projektą“ būtina pakeisti nuorodomis į „tipo pažymėjimą“;

(7) todėl Reglamentą (ES) Nr. 748/2012 reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti;

(8) šiame reglamente numatytos priemonės atitinka Reglamentas (EB) Nr. 216/2008 65 straipsniu įsteigto komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (ES) Nr. 748/2012 iš dalies keičiamas taip:

1) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies a punkto i papunktis pakeičiamas taip:

„i) jo tipo sertifikavimo pagrindas buvo:

⁽¹⁾ OL L 79, 2008 3 19, p. 1.⁽²⁾ OL L 224, 2012 8 21, p. 1.⁽³⁾ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos aviacijos saugos agentūros Nuomonė Nr. 07/2011, pateikta svetainėje <http://easa.europa.eu/official-publication/agency-opinions.php>⁽⁴⁾ OL L 243, 2003 9 27, p. 6.

— JAA tipo sertifikavimo pagrindas – gaminiams, sertifikuotiems JAA nustatyta tvarka, kaip apibrėžta gaminio JAA duomenų lape; arba

— kitiems gaminiams – tipo sertifikavimo pagrindas, apibrėžtas projektavimo valstybės išduotame tipo sertifikavimo duomenų lape, jei projektavimo valstybė yra:

— valstybė narė, išskyrus atvejus, kai agentūra, pirmiausia atsižvelgdama į taikomas sertifikavimo specifikacijas ir veiklos patirtį, nustato, kad toks tipo sertifikavimo pagrindas neužtikrina saugos lygio, lygiaverčio nustatytajam Reglamente (EB) Nr. 216/2008 ir šiame reglamente, arba

— valstybė, su kuria valstybė narė yra sudariusi dvišalį tinkamumo skraidyti arba panašų susitarimą, pagal kurį šie gaminiai sertifikuoti remiantis tos projektavimo valstybės sertifikavimo specifikacijomis, išskyrus atvejus, kai agentūra nustato, jog šios projektavimo valstybės sertifikavimo specifikacijos arba veiklos patirtis ar saugos sistema neužtikrina saugos lygio, lygiaverčio nustatytajam Reglamente (EB) Nr. 216/2008 ir šiame reglamente.

Agentūra atlieka pirmąjį antrosios įtraukos nuostatų poveikio įvertinimą, kad galėtų parengti nuomonę Komisijai ir pateikti galimas šio reglamento pataisas;“;

b) 2 dalies c ir d punktai pakeičiami taip:

„c) nukrypstant nuo I priedo (21 dalies) 21.A.17 dalies, tipo sertifikavimo pagrindas yra JAA arba, kai tinkama, valstybės narės nustatytas pagrindas, galiojantis paraiškos dėl patvirtinimo pateikimo dieną;

d) atitikties patikrinimas pagal JAA ar valstybės narės procedūras laikomas agentūros atliktu, kad būtų užtikrinta atitiktis I priedo (21 dalies) 21.A.20 dalies a ir d punktam.“;

2) 5 straipsnis išbraukiamas;

3) Įterpiamas 7a straipsnis:

„7a straipsnis

Tinkamumo naudoti duomenys

1. Prieš 2014 m. vasario 17 d. išduoto orlaivio tipo pažymėjimo turėtojas, 2014 m. vasario 17 d. arba vėliau ketinantis teikti ES naudotojui naują orlaivį, gauna patvirtinimą pagal I priedo (21 dalies) 21.A.21 dalies e punktą, išskyrus būtiniausios už išleidimą atsakingų techninės priežiūros darbuotojų tipo kvalifikacijos mokymo programos ir orlaivio patvirtinimo šaltinio duomenų, naudojamų objektyviai treniruoklio (-ių) kvalifikacijai pagrįsti, patvirtinimą. Patvirtinimas turi būti gautas ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 18 d. arba iki kol ES naudotojas pradės eksploatuoti orlaivį (pasirenkama vėlesnė data). Tinkamumo naudoti duomenys gali būti skirti tik teikiamam modeliui.

2. Pareiškėjas, siekiantis gauti orlaivio tipo pažymėjimą, dėl kurio paraiška pateikta prieš 2014 m. vasario 17 d., bet kuriam tipo pažymėjimas neišduotas iki 2014 m. vasario 17 d., gauna patvirtinimą pagal I priedo (21 dalies) 21.A.21 dalies e punktą, išskyrus būtiniausios už išleidimą atsakingų techninės priežiūros darbuotojų tipo kvalifikacijos mokymo programos ir orlaivio patvirtinimo šaltinio duomenų, naudojamų objektyviai treniruoklio (-ių) kvalifikacijai pagrįsti, patvirtinimą. Patvirtinimas turi būti gautas ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 18 d. arba iki kol ES naudotojas pradės eksploatuoti orlaivį (pasirenkama vėlesnė data). Prieš įsigaliojant šiam reglamentui JAA arba agentūros atsakomybe vykdomuose Skrydžių vertinimo valdybos procesuose institucijų nustatytus atitikties rezultatus agentūra priima papildomai netikrinama.

3. Skrydžių vertinimo valdybos pagal JAA procedūras arba agentūros prieš įsigaliojant šiam reglamentui paskelbtos ataskaitos ir pagrindinis būtiniausios įrangos sąrašas laikomi pagal I priedo (21 dalies) 21.A.21 dalies e punktą patvirtintais tinkamumo naudoti duomenimis ir įtraukiami į atitinkamą tipo pažymėjimą. Iki 2014 m. birželio 18 d. atitinkamų tipo pažymėjimų turėtojai pasiūlo agentūrai, kad tinkamumo naudoti duomenys būtų suskirstyti į privalomuosius ir neprivalomuosius duomenis.

4. Tipo pažymėjimo, į kurį įtraukti tinkamumo naudoti duomenys, turėtojai turi gauti savo projektavimo organizacijos patvirtinimo arba projektavimo organizacijos patvirtinimui taikytinų alternatyvių procedūrų taikymo srities išplėtimo patvirtinimą (kai taikytina), kad iki 2015 m. gruodžio 18 d. įtrauktų tinkamumo naudoti duomenų aspektus.“;

4) I priedas (21 dalis) iš dalies keičiamas pagal šio reglamento priedą.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priedo 16–34 ir 43 punktai taikomi pareiškėjams, teikiantiems paraiškas dėl tipo pažymėjimo pakeitimo patvirtinimo, ir pareiškėjams, teikiantiems paraiškas dėl papildomo tipo pažymėjimo, nuo 2016 m. gruodžio 19 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2014 m. sausio 27 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
José Manuel BARROSO

PRIEDAS

Reglamento (ES) Nr. 748/2012 I priedas (21 dalis) iš dalies keičiamas taip:

1) 21.A.4 dalis pakeičiama taip:

„21.A.4 Projektavimo ir gamybos derinimas

Kiekvienas tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo, taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduoto leidimo, tipo pažymėjimo pakeitimo patvirtinimo arba remonto projekto patvirtinimo turėtojas, jeigu būtina, bendradarbiauja su gamybine organizacija, siekdamas, kad būtų užtikrinamas:

- a) jeigu būtina – pakankamas projektavimo ir gamybos derinimas, kurio reikalaujama 21A.122 dalyje, 21A.130 dalies b punkto 3 ir 4 papunkčiuose, 21A.133 dalyje ir 21A.165 dalies c punkto 2 ir 3 papunkčiuose (kai tinkama); ir
- b) deramas gaminio, dalies arba prietaiso nepertraukiamo tinkamumo naudoti išlaikymas.“;

2) 21.A.15 dalis papildoma d punktu:

„d) Į paraišką orlaiviui išduoti tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą įtraukiama arba prie pirmiau pateiktos paraiškos pridedama paraiška išduoti tinkamumo naudoti duomenų patvirtinimą; šiuos duomenis sudaro, jei taikoma:

1. būtiniausia pilotų tipo kvalifikacijos mokymo programa, įskaitant tipo kvalifikacijos nustatymą;
2. orlaivio patvirtinimo šaltinio duomenų, naudojamų objektyviai su pilotų tipo kvalifikacijos mokymu susijusiai treniruoklio (-ių) kvalifikacijai pagrįsti, arba preliminarinių duomenų, naudojamų jų preliminariai kvalifikacijai pagrįsti, taikymo srities apibrėžimas;
3. būtiniausia už išleidimą atsakingų techninės priežiūros darbuotojų tipo kvalifikacijos mokymo programa, įskaitant tipo kvalifikacijos nustatymą;
4. keleivių salono įgulos tipo arba varianto nustatymas ir keleivių salono įgulos tipo duomenys;
5. pagrindinis būtiniausias įrangos sąrašas; ir
6. kiti su tipu susiję tinkamumo naudoti elementai.“;

3) 21.A.16A dalis pakeičiama taip:

„21.A.16A Specifikacijų sertifikavimas

Agentūra pagal Reglamento (EB) Nr. 216/2008 19 straipsnį parengia sertifikavimo specifikacijas, įskaitant tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo specifikacijas, kaip standartines priemones, kuriomis įrodoma, kad gaminiai, dalys ir prietaisai atitinka susijusius esminius Reglamento (EB) Nr. 216/2008 I, III ir IV priedų reikalavimus. Tos specifikacijos turi būti pakankamai išsamios ir konkrečios, kad pareiškėjams būtų nurodytos pažymėjimų išdavimo, dalinio keitimo arba papildymo sąlygos.“;

4) 21.A.16B dalis pakeičiama taip:

„21.A.16B Specialios sąlygos

a) Agentūra nustato specialias išsamias gaminio technines specifikacijas, vadinamąsias specialias sąlygas, jei susijusiose sertifikavimo specifikacijose nepateikiami derami arba atitinkami gaminio saugos standartai, nes:

1. gaminio projektui būdingos naujos arba neįprastos ypatybės, palyginti su projektavimo veiklos praktika, kuria pagrįstos taikytinos sertifikavimo specifikacijos; arba
2. numatoma gaminio naudojimo paskirtis yra neįprasta; arba

3. iš kitų panašių naudojamų arba panašiomis projekto ypatybėmis pasižyminčių gaminių naudojimo patirties matyti, kad gali susidaryti nesaugios sąlygos.
- b) Specialiose sąlygose nustatomi tokie saugos standartai, kurie, agentūros manymu, būtini siekiant nustatyti taikytinose sertifikavimo specifikacijose nustatytajam lygiavertį saugos lygį“;
- 5) 21.A.17 dalis iš dalies keičiama taip:
- a) Pavadinimas pakeičiamas taip:
- „21.A.17A Tipo sertifikavimo pagrindas“;**
- b) a punkto 1 papunktis pakeičiamas taip:
- „1. agentūros nustatytos taikytinos sertifikavimo specifikacijos, galiojančios paraiškos gauti tą pažymėjimą datą, nebent:
- i) agentūra nurodė kitaip; arba
- ii) pareiškėjas nusprendžia laikytis vėliau įsigaliojusių pakeitimų sertifikavimo specifikacijų arba jų laikytis privaloma pagal c ir d punktus;“;
- c) c punkto 2 papunktis pakeičiamas taip:
- „2. pateikti prašymą pratęsti pirminės paraiškos galiojimą ir laikytis taikytinų sertifikavimo specifikacijų, galiojusių pareiškėjo pasirinktiną datą, ne ankstesnę nei data, kuri yra ankstesnė už tipo pažymėjimo išdavimo datą pagal b punkte pirminei paraiškai nustatytą laikotarpį.“;
- 6) Įterpiama 21.A.17B dalis:
- „21.A.17B Tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindas**
- a) Agentūra praneša pareiškėjui apie tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą. Jį sudaro:
1. pagal 21.A.16A dalį parengtos taikytinos tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo specifikacijos, galiojančios paraiškos arba jos papildymo datą, nebent:
- i) agentūra priima kitas priemones įrodyti atitiktį susijusiems esminiams Reglamento (EB) Nr. 216/2008 I, III ir IV priedo reikalavimams; arba
- ii) pareiškėjas nusprendžia užtikrinti atitiktį vėliau įsigaliojusių pakeitimų sertifikavimo specifikacijoms;
2. kokia nors speciali sąlyga nustatyta pagal 21.A.16B dalies a punktą.
- b) Jei pareiškėjas nusprendžia laikytis pateiktus paraišką gauti tipo pažymėjimą įsigaliojusių sertifikavimo specifikacijų pakeitimo, jis laikosi ir visų kitų, agentūros manymu, tiesiogiai susijusių sertifikavimo specifikacijų.“;
- 7) 21.A.20 dalis iš dalies keičiama taip:
- a) Pavadinimas pakeičiamas taip:
- „Tipo sertifikavimo pagrindo, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų laikymasis“;**
- b) a punktas pakeičiamas taip:
- „a) Tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą siekiantis gauti pareiškėjas įrodo, kad laikosi taikytino tipo sertifikavimo pagrindo, taikytino tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindo bei aplinkos apsaugos reikalavimų ir pateikia agentūrai to laikymosi įrodymo priemones.“;

8) 21.A.21 dalis iš dalies keičiama taip:

a) c punkto 1 papunktis pakeičiamas taip:

„1. sertifikuotinas gaminys atitinka pagal 21.A.17A ir 21.A.18 dalis nustatytus taikytiną tipo sertifikavimo pagrindą ir aplinkos apsaugos reikalavimus;“;

b) Įtraukiami e ir f punktai:

„e) jei tai orlaivio tipo pažymėjimas, įrodoma, kad tinkamumo naudoti duomenys atitinka pagal 21.A.17B dalį nustatytą taikytiną tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą.

f) Nukrypstant nuo e punkto ir pareiškėjo prašymu, įtrauktu į 21.A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą, orlaivio tipo pažymėjimas gali būti išduotas prieš įrodant atitiktį taikytinam tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui, jei pareiškėjas įrodo atitiktį tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui prieš tai, kai tinkamumo naudoti duomenys turės būti pradėti iš tikrųjų naudoti.“;

9) 21.A.23 dalis pakeičiama taip:

„21.A.23 Riboto galiojimo tipo pažymėjimo išdavimas

a) Pareiškėjui suteikiama teisė turėti orlaivio, kuris neatitinka 21.A.21 dalies c punkto nuostatų, agentūros išduotą riboto galiojimo tipo pažymėjimą, išduodama, jeigu:

1. laikomasi atitinkamo agentūros nustatyto tipo sertifikavimo pagrindo, kuriuo užtikrinama derama sauga atsižvelgiant į numatomą to orlaivio paskirtį, ir taikytinų aplinkos apsaugos reikalavimų;

2. aiškiai pareiškus, kad rengiamasi laikytis 21.A.44 dalies;

3. jei tai orlaivio riboto galiojimo tipo pažymėjimas, įrodžius, kad tinkamumo naudoti duomenys atitinka pagal 21A.17B dalį nustatytą taikytiną tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą.

b) Nukrypstant nuo a punkto 3 papunkčio ir pareiškėjo prašymu, įtrauktu į 21.A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą, riboto galiojimo tipo pažymėjimas gali būti išduotas prieš įrodant atitiktį taikytinam tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui, jei pareiškėjas įrodo atitiktį tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui prieš tai, kai tinkamumo naudoti duomenys turės būti pradėti iš tikrųjų naudoti.

c) Orlaivyje įmontuotas variklis (arba oro sraigtas) arba ir variklis, ir oro sraigtas:

1. turi pagal šį reglamentą išduotą arba parengtą tipo pažymėjimą; arba

2. kaip įrodyta, atitinka sertifikavimo specifikacijas, būtinas siekiant užtikrinti saugų orlaivio skrydį.“;

10) 21.A.31 dalies a punkto 3 papunktis pakeičiamas taip:

„3. taikytinose sertifikavimo specifikacijose apibrėžtas į nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymus įtrauktas patvirtintas tinkamumo skraidyti apribojimų skyrius; ir“;

11) 21A.41 dalis pakeičiama taip:

„21.A.41 Tipo pažymėjimas

Laikoma, kad tipo pažymėjimas ir riboto galiojimo tipo pažymėjimas apima tipo projektą, naudojimo apribojimus, tipo pažymėjimo tinkamumo skraidyti ir variklio išmetalų duomenų lapą, taikytiną tipo sertifikavimo pagrindą ir aplinkos apsaugos reikalavimus, kurių laikymąsi užregistruoja agentūra, ir visas kitas taikytinose sertifikavimo specifikacijose ir aplinkos apsaugos reikalavimuose gaminiui nustatytas sąlygas arba apribojimus. Be to, orlaivio tipo pažymėjimas ir riboto galiojimo tipo pažymėjimas apima taikytiną tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą, tinkamumo naudoti duomenis ir tipo pažymėjimo triukšmo duomenų lapą. Variklio tipo pažymėjimo duomenų lapas apima įrašus apie išmetalų reikalavimų laikymąsi.“;

12) 21.A.44 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) prisiima 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.55, 21.A.57, 21.A.61 ir 21.A.62 dalyse nustatytus įsipareigojimus; ir šiuo tikslu turi tebeatitikti kvalifikacinius tinkamumo reikalavimus pagal 21.A.14 dalį; ir“;

13) 21.A.55 dalis pakeičiama taip:

„21.A.55 Duomenų tvarkymas

Visą atitinkamą projekto informaciją, brėžinius ir bandymų ataskaitas (įskaitant išbandytų gaminių tikrinimo įrašus) tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo turėtojas laiko prieinamas agentūrai ir saugo, kad galėtų pateikti informaciją, būtiną siekiant užtikrinti nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti, nepertraukiamąjį tinkamumo naudoti duomenų galiojimą ir atitiktį gaminiui taikytiniams aplinkos apsaugos reikalavimams.“;

14) 21.A.57 dalis pakeičiama taip:

„21.A.57 Vadovai

Tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo turėtojas parengia, išlaiko ir atnaujina visų pagal taikytiną tipo sertifikavimo pagrindą, taikytinus tinkamumo naudoti duomenis ir gaminio aplinkos apsaugos reikalavimus reikalaujamų vadovų originalus ir, paprašius, juos pateikia agentūrai.“;

15) B poskyris papildomas 21.A.62 dalimi:

„21.A.62 Tinkamumo naudoti duomenų pateikimas

Tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo turėtojas pateikia:

a) bent vieną visų pagal taikytiną tinkamumo naudoti sertifikavimo pagrindą parengtų tinkamumo naudoti duomenų rinkinį visiems žinomiems ES orlaivio naudotojams prieš pradėdant mokymo organizacijai arba ES naudotojui naudoti tinkamumo naudoti duomenis; ir

b) visus tinkamumo naudoti duomenų pakeitimus visiems žinomiems ES orlaivio naudotojams; ir

c) paprašius atitinkamus a ir b punktuose nurodytus duomenis:

1. kompetentingai institucijai, atsakingai už vieno arba kelių šio tinkamumo naudoti duomenų rinkinio elementų atitikties tikrinimą; ir

2. visiems asmenims, kurie privalo laikytis vieno arba kelių šio tinkamumo naudoti duomenų rinkinio elementų.“;

16) 21.A.90A dalis pakeičiama taip:

„21.A.90A Taikymo sritis

Šiame poskyryje nustatoma tipo pažymėjimų pakeitimų patvirtinimo procedūra ir tuos patvirtinimus siekiančių gauti pareiškėjų bei jų turėtojų teisės ir pareigos. Šiame poskyryje taip pat apibūdinami standartų pokyčiai, kuriems netaikomas patvirtinimo procesas pagal šį poskyrį. Šiame poskyryje nurodyti tipo pažymėjimai apima tipo pažymėjimą ir riboto galiojimo tipo pažymėjimą.“;

17) 21.A.90B dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) Standartiniai pakeitimai – tai tipo pažymėjimo pakeitimai:

1. susiję su:

i) lėktuvais, kurių didžiausia kilimo masė (MTOM) yra ne didesnė kaip 5 700 kg;

ii) sukasparniais, kurių MTOM yra ne didesnė kaip 3 175 kg;

iii) sklandytuvais, motorizuotaisiais sklandytuvais, oro balionais ir dirižabliais, priskiriamais ELA1 arba ELA2;

2. kurie atitinka konstrukcinius duomenis, įtrauktus į agentūros pateiktas sertifikavimo specifikacijas, apimančius priimtinius metodus, procedūras ir praktiką, pagal kuriuos atliekami ir identifikuojami standartiniai pakeitimai, įskaitant susijusius nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymus; ir

3. kurie neprieštarauja pažymėjimo turėtojo duomenims.“;

18) 21.A.91 dalis pakeičiama taip:

„21.A.91 Tipo pažymėjimo pakeitimų klasifikavimas

Tipo pažymėjimo pakeitimai skirstomi į neesminius ir esminius. Neesminis pakeitimas – masei, centruotei, konstrukciniam stiprumui, patikimumui, naudojimo charakteristikoms, triukšmui, degalų išleidimui, variklio išmetalų kiekiui, tinkamumo naudoti duomenims arba kitoms gaminio tinkamumą skraidyti veikiančioms charakteristikoms didesnio poveikio neturintis pakeitimas. Pagal šį poskyrį, nepažeidžiant 21.A.19 dalies, visi kiti pakeitimai yra esminiai. Esminiai ir neesminiai pakeitimai patvirtinami pagal 21.A.95 arba atitinkamai 21.A.97 dalį ir tinkamai nustatomi.“;

19) 21.A.92 dalis pakeičiama taip:

„21.A.92 Teisė pateikti paraišką

- a) Pateikti paraišką patvirtinti tipo pažymėjimo esminį pakeitimą pagal šį poskyrį gali tik tipo pažymėjimo turėtojas; visi kiti pareiškėjai paraiškas dėl tipo pažymėjimo esminio pakeitimo pateikia pagal E poskyrį.
- b) Kiekvienas juridinis arba fizinis asmuo pagal šį poskyrį gali pateikti paraišką patvirtinti tipo pažymėjimo neesminį pakeitimą.“;

20) 21.A.93 dalis pakeičiama taip:

„21.A.93 Paraiškos pateikimas

Paraiška patvirtinti tipo pažymėjimo pakeitimą pateikiama agentūros nustatytu būdu įtraukiant:

- a) pakeitimo aprašą, kuriame nurodoma:
 1. visos keisimos tipo projekto ir patvirtintų vadovų dalys; ir
 2. sertifikavimo specifikacijos ir aplinkos apsaugos reikalavimai, kurių darant pakeitimą bus laikomasi pagal 21.A.101 dalį.
- b) nuorodą į visus pakartotinius tyrimus, būtinus siekiant įrodyti pakeisto gaminio atitiktį taikytinoms sertifikavimo specifikacijoms ir aplinkos apsaugos reikalavimams.
- c) Jei pakeitimas turi įtakos tinkamumo naudoti duomenims, į paraišką įtraukiami arba prie pirminės paraiškos pridedami būtini tinkamumo naudoti duomenų pakeitimai.“;

21) 21.A.95 dalis pakeičiama taip:

„21.A.95 Neesminiai pakeitimai

Neesminius tipo pažymėjimo pakeitimus klasifikuoja ir patvirtina:

- a) agentūra; arba
- b) nustatyta tvarka patvirtinta projektavimo organizacija, taikanti su agentūra suderintą procedūrą.“;

22) 21.A.97 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) Tipo pažymėjimo esminio pakeitimo patvirtinimas suteikiamas tik konkrečiai (-ioms) tipo pažymėjimo konfigūracijai (-oms), kuri (-ios) yra keičiama (-os).“;

23) 21.A.101 dalis pakeičiama taip:

„21.A.101 Taikytinų sertifikavimo specifikacijų ir aplinkos apsaugos reikalavimų nustatymas

- a) Dėl tipo pažymėjimo pakeitimo besikreipiantis pareiškėjas įrodo, kad pakeistas gaminys atitinka pakeitimo paraiškos datą galiojančias pakeistam gaminiui taikytinas sertifikavimo specifikacijas (išskyrus atvejus, kai pareiškėjas nusprendžia laikytis vėliau įsigaliojusių pakeitimų sertifikavimo specifikacijų arba jei to reikalaujama pagal e ir f punktus) ir 21.A.18 dalyje nustatytus taikytinus aplinkos apsaugos reikalavimus.

- b) Nukrypdamas nuo a punkto pareiškėjas gali įrodyti, kad pakeistas gaminys atitinka a punkte nurodytų sertifikavimo specifikacijų ir bet kokių kitų, agentūros manymu, tiesiogiai susijusių sertifikavimo specifikacijų ankstesnį pakeitimą. Vis dėlto ankstesnis sertifikavimo specifikacijų pakeitimas negali būti atitinkamas sertifikavimo specifikacijos, įtrauktas nuoroda į tipo pažymėjimą. Pareiškėjas gali įrodyti atitiktį ankstesniam sertifikavimo specifikacijų pakeitimui, jei:
1. agentūros manymu, pakeitimas yra nesvarbus. Nustatydamas, ar tam tikras pakeitimas yra svarbus, agentūra jį vertina atsižvelgdama į visus ankstesnius atitinkamus projekto pakeitimus ir visus atitinkamus į gaminio tipo pažymėjimą įtrauktų taikytinų sertifikavimo specifikacijų pataisymus. Vieną iš toliau nurodytų kriterijų atitinkantys pakeitimai savaime laikomi svarbiais:
 - i) neišlaikoma bendroji konfigūracija arba projekto principai;
 - ii) nebegalioja sertifikuojant keistiną gaminį taikytos prielaidos.
 2. Visų sričių, sistemų, dalių arba prietaisų, kuriems, agentūros manymu, pakeitimas neturi įtakos.
 3. Visų sričių, sistemų, dalių arba prietaisų, kuriems pakeitimas turi įtakos, bet, agentūros manymu, laikantis a punkte nurodytų sertifikavimo specifikacijų iš esmės nepadidėtų pakeisto gaminio sauga arba ji padidėtų labai nedaug.
- c) Dėl 2 722 kg (6 000 svarų) arba mažesnės didžiausiosios masės orlaivio (išskyrus sukasparnius) arba 1 361 kg (3 000 svarų) arba mažesnės didžiausiosios masės sukasparnio be turbinos pakeitimo besikreipiantis pareiškėjas gali įrodyti, kad pakeistas gaminys atitinka į tipo pažymėjimą nuoroda įtrauktą tipo sertifikavimo pagrindą. Vis dėlto jei, agentūros manymu, pakeitimas yra svarbus tam tikroje srityje, ji gali nurodyti laikytis į tipo pažymėjimą nuoroda įtraukto paraiškos pateikimo datą galiojančio tipo sertifikavimo pagrindo pakeitimo ir visų, agentūros manymu, tiesiogiai susijusių sertifikavimo specifikacijų, nebent agentūra taip pat mano, kad laikantis to pakeitimo arba sertifikavimo specifikacijų pakeisto gaminio sauga iš esmės nepadidės arba padidės labai nedaug.
- d) Jei, agentūros manymu, pakeitimo paraiškos datą galiojančiomis sertifikavimo specifikacijomis neužtikrinami siūlomam pakeitimui tinkami standartai, pareiškėjas, siekdamas užtikrinti pakeitimo paraiškos datą galiojančiose sertifikavimo specifikacijose nustatytam lygiavertį saugos lygį, taip pat laikosi visų 21.A.16B dalies nuostatose nurodytų specialių sąlygų ir jų pakeitimų.
- e) Didelių orlaivių ir didelių sukasparnių tipo pažymėjimo pakeitimo paraiška galioja penkerius metus, bet kokio kito tipo pažymėjimo pakeitimo paraiška – trejus metus. Jei pakeitimas nepatvirtintas arba akivaizdu, kad jis nebus patvirtintas per šiame punkte nustatytą laikotarpį, pareiškėjas gali:
1. pateikti naują tipo pažymėjimo pakeitimo paraišką ir laikytis visų pirminei pakeitimo paraiškai taikytinų a punkto nuostatų; arba
 2. pateikti pirminės paraiškos pratęsimo paraišką ir laikytis šios dalies a punkto nuostatų dėl paraiškos išgaliojimo datos, kurią gali pasirinkti pareiškėjas, bet kuri yra ne ankstesnė už datą, ankstesnę už pakeitimo patvirtinimo datą pagal šiame punkte pirminei pakeitimo paraiškai nustatytą laikotarpį.
- f) Jei pareiškėjas nusprendžia laikytis pateikus paraišką dėl tipo pakeitimo išgaliojusios sertifikavimo specifikacijų pakeitimo sertifikavimo specifikacijos, jis laikosi ir visų kitų, agentūros manymu, tiesiogiai susijusių sertifikavimo specifikacijų.
- g) Kai į orlaivio tipo pažymėjimo pakeitimo paraišką įtraukti arba papildant pirmiau pateiktą paraišką įtraukiami tinkamumo naudoti duomenų pakeitimai, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindas nustatomas pagal a, b, c, d ir f punktus.“;

24) 21.A.103 dalis pakeičiama taip:

„21.A.103 Patvirtinimo suteikimas

- a) Pareiškėjui suteikiama teisė, kad jo paraišką atlikti esminį tipo pažymėjimo pakeitimą patvirtintų agentūra po to, kai:

1. jis pateikė 21.A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą; ir
 2. yra įrodyta, kad:
 - i) pakeistas gaminys atitinka 21.A.101 dalyje nurodytas taikytinas sertifikavimo specifikacijas ir aplinkos apsaugos reikalavimus;
 - ii) visas tinkamumo skraidyti nuostatas, kurių nesilaikoma, atstoja veiksniai, kuriais užtikrinamas lygiavertis saugos lygis; ir
 - iii) dėl jokios ypatybės arba charakteristikos gaminys nėra pavojingas naudoti pagal paskirtį, kurią prašoma sertifikuoti;
 3. jei pakeitimas turi įtakos tinkamumo naudoti duomenims, – įrodžius, kad būtini tinkamumo naudoti duomenų pakeitimai atitinka pagal 21.A.101 dalies g punktą nustatytą taikytiną tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą;
 4. nukrypstant nuo 3 punkto ir pareiškėjo prašymu, įtrauktu į 21.A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą, esminis orlaivio tipo pažymėjimo pakeitimas gali būti patvirtintas prieš įrodant atitiktį taikytinam tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui, jei pareiškėjas įrodo atitiktį tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui prieš tai, kai tinkamumo naudoti duomenys turės būti pradėti iš tikrųjų naudoti.
- b) Neesminis tipo pažymėjimo pakeitimas pagal 21.A.95 dalį patvirtinamas tik tada, jei įrodoma, kad pakeistas gaminys atitinka 21.A.101 dalyje nurodytas taikytinas sertifikavimo specifikacijas.“;
- 25) 21.A.105 dalis pakeičiama taip:

„21.A.105 Duomenų tvarkymas

Visą su kiekvienu pakeitimu susijusią projekto informaciją, brėžinius ir bandymų ataskaitas, įskaitant išbandytų pakeistų gaminių tikrinimo įrašus, pareiškėjas laiko prieinamus agentūrai ir saugo, kad galėtų pateikti informaciją, būtiną siekiant užtikrinti nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti, nepertraukiamąjį tinkamumo naudoti duomenų galiojimą ir pakeisto gaminio atitiktį taikytiniams aplinkos apsaugos reikalavimams.“;

- 26) 21.A.107 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) Tipo pažymėjimo neesminio pakeitimo patvirtinimo turėtojas pateikia bent vieną pagal taikytiną tipo sertifikavimo pagrindą parengtą susijusių gaminio nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimų, jei jų padaryta, rinkinį kiekvienam žinomam vieno arba kelių orlaivių, variklių arba oro sraigčių, jei atliktas jo (jų) neesminis pakeitimas, turėtoji jį (juos) pristatydama arba išduodant pirmąjį susijusio orlaivio tinkamumo skraidyti pažymėjimą, pasirenkant vėlesnę datą, o vėliau tuos nurodymų pakeitimus paprašius pateikia bet kuriam asmeniui, kuris turi laikytis bet kurių tų nurodymų sąlygų.“;

- 27) Įterpiama 21.A.108 dalis:

„21.A.108 Tinkamumo naudoti duomenų pateikimas

Jei pakeitimas turi įtakos tinkamumo naudoti duomenims, neesminio pakeitimo patvirtinimo turėtojas pateikia:

- a) bent vieną pagal taikytiną tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą parengtą tinkamumo naudoti duomenų pakeitimų rinkinį visiems žinomiems ES pakeisto orlaivio naudotojams prieš pradėdant mokymo organizacijai arba ES naudotojui naudoti tinkamumo naudoti duomenis; ir
- b) bet koki tolesnį susijusių tinkamumo naudoti duomenų pakeitimą visiems žinomiems ES pakeisto orlaivio naudotojams; ir
- c) paprašius, atitinkamas a ir b punktuose nurodytų pakeitimų dalis:
 1. kompetentingai institucijai, atsakingai už vieno arba kelių susijusių tinkamumo naudoti duomenų elementų atitikties tikrinimą; ir
 2. visiems asmenims, iš kurių reikalaujama laikytis vieno arba kelių šio tinkamumo naudoti duomenų rinkinio elementų.“;

28) 21.A.109 dalis pakeičiama taip:

„21.A.109 Įsipareigojimai ir Europos dalių patvirtinimo ženklėjimas

Tipo pažymėjimo neesminio pakeitimo patvirtinimo turėtojas:

- a) prisiima įsipareigojimus, nustatytus 21.A.4, 21.A.105, 21.A.107 ir 21.A.108 dalyse; ir
- b) pagal 21.A.804 dalies a punktą nurodo ženklus, įskaitant raides EPA (Europos dalių patvirtinimas).“;

29) 21.A.111 dalis pakeičiama taip:

„21.A.111 Taikymo sritis

Šiame poskyryje nustatoma tipo pažymėjimo esminių pakeitimų patvirtinimo procedūra pagal papildomo tipo pažymėjimo procedūras ir tuos pažymėjimus siekiančių gauti pareiškėjų bei jų turėtojų teisės ir pareigos.“;

30) 21.A.113 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) Į paraišką gauti papildomą tipo pažymėjimą įtraukiami 21.A.93 dalyje reikalaujami aprašai, nurodytini duomenys ir tinkamumo naudoti duomenų pakeitimai. Be to, į tą paraišką įtraukiamas pagrindimas, kad informaciją, kuria pagrįsti tie nurodyti elementai, pateikė pareiškėjas arba ji pateikta susitarus su tipo pažymėjimo turėtoju.“;

31) 21.A.118A dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) prisiima įsipareigojimus:

1. nustatytus 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.105, 21.A.119, 21.A.120A ir 21.A.120B dalyse;
 2. įsipareigoja bendradarbiauti su tipo pažymėjimo turėtoju pagal 21.A.115 dalies d punkto 2 papunktį;
- ir šiuo tikslu tebeatitinka 21.A.112B dalies kriterijus.“;

32) 21.A.119 dalis pakeičiama taip:

„21.A.119 Vadovai

Papildomo tipo pažymėjimo turėtojas parengia, išlaiko ir atnaujina visų pagal taikytiną sertifikavimo pagrindą, taikytiną tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą ir gaminio aplinkos apsaugos reikalavimus reikalaujamų vadovų pakeitimų originalus, būtinus siekiant atsižvelgti į pagal papildomą tipo pažymėjimą nustatytus pakeitimus, ir, paprašius, juos pateikia agentūrai.“;

33) 21.A.120 dalies pavadinimas pakeičiamas taip:

„21.A.120A Nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymai“;

34) E poskyris papildomas 21.A.120B dalimi:

„21.A.120B Tinkamumo naudoti duomenų pateikimas

Jei pakeitimas turi įtakos tinkamumo naudoti duomenims, papildomo tipo pažymėtojo turėtojas pateikia:

- a) bent vieną pagal taikytiną tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą parengtą tinkamumo naudoti duomenų pakeitimų rinkinį visiems žinomiems ES pakeisto orlaivio naudotojams prieš pradedant mokymo organizacijai arba ES naudotojui naudoti tinkamumo naudoti duomenis; ir
- b) bet kokią tolesnę susijusių tinkamumo naudoti duomenų pakeitimą visiems žinomiems ES pakeisto orlaivio naudotojams; ir
- c) paprašius, atitinkamas a ir b punktuose nurodytų pakeitimų dalis:
 1. kompetentingai institucijai, atsakingai už vieno arba kelių susijusių tinkamumo naudoti duomenų elementų atitikties tikrinimą; ir
 2. visiems asmenims, kurie turi laikytis vieno arba kelių šio tinkamumo naudoti duomenų rinkinio elementų.“;

35) 21.A.174 dalies b punkto 2 papunkčio iii dalis pakeičiama taip:

„iii) skrydžio vykdymo vadovas, jeigu jį privaloma pridėti pagal tam tikram orlaiviui taikomas sertifikavimo specifikacijas“;

36) 21.A.239 dalies a punkto 1 papunktis pakeičiamas taip:

„1. užtikrinti, kad gaminių, dalių ir prietaisų projektas arba jų projekto pakeitimai atitiktų taikytiną tipo sertifikavimo pagrindą, taikytiną tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą ir aplinkos apsaugos reikalavimus; ir“;

37) 21.A.245 dalis pakeičiama taip:

„21.A.245 Patvirtinimo reikalavimai

Projektavimo organizacija, remdamasi pagal 21.A.243 dalį pateikta informacija, įrodo, kad, be 21.A.239 dalies reikalavimų laikymosi:

- a) visuose techniniuose skyriuose dirba pakankamai patyrusių darbuotojų, jiems suteikti reikiami įgaliojimai vykdyti paskirtas užduotis ir jos, kartu su patalpomis, infrastruktūra ir įranga būtų tinkamos, kad darbuotojai galėtų pasiekti gaminių tinkamumo skraidyti, tinkamumo naudoti ir aplinkos apsaugos tikslus;
- b) tinkamumo skraidyti, tinkamumo naudoti ir aplinkos apsaugos klausimais užtikrinamas visapusiškas ir veiksmingas skyrių tarpusavio ir vidaus veiklos derinimas.“;

38) 21.A.247 dalis pakeičiama taip:

„21.A.247 Projekto užtikrinimo sistemos pakeitimai

Išdavus projektavimo organizacijos patvirtinimą, agentūra patvirtina kiekvieną atitiktą įrodymui arba tinkamumui skraidyti, tinkamumui naudoti ir gaminių aplinkos apsaugai svarbų pakeitimą. Agentūrai pateikiama raštiška paraiška suteikti patvirtinimą, o projektavimo organizacija, pateikdama pasiūlytus vadovo pakeitimus ir prieš įgyvendindama pakeitimą agentūrai įrodo, kad jį įgyvendinusi tebeatitiks šį poskyrį.“;

39) 21.A.251 dalis pakeičiama taip:

„21.A.251 Patvirtinimo sąlygos

Patvirtinimo sąlygose nurodomi projektavimo darbų tipai, gaminių, dalių ir prietaisų, kurių projektavimo organizacijos patvirtinimą organizacija turi, kategorijos ir funkcijos bei pareigos, kurias organizacija yra patvirtinta atlikti tinkamumo skraidyti, tinkamumo naudoti ir gaminių triukšmo charakteristikų, degalų išleidimo ir variklių išmetalų kiekio atžvilgiu. Tipo sertifikavimą arba pagalbinės jėgainės sertifikavimą leidimų išdavimą pagal Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) apimančio projektavimo organizacijos patvirtinimo sąlygose taip pat pateikiamas papildomas gaminių arba pagalbinių jėgainių sąrašas. Tos sąlygos nustatomos kaip projektavimo organizacijos patvirtinimo dalis.“;

40) 21.A.263 dalis iš dalies keičiama taip:

a) 2 punkto b papunktis pakeičiamas taip:

„2. tipo pažymėjimas arba tipo pažymėjimo esminio pakeitimo patvirtinimas; arba“;

b) c punkto 1 ir 2 papunkčiai pakeičiami taip:

„1. nustatyti, ar tipo pažymėjimo pakeitimai ir remontai laikytini esminiais arba neesminiais;

2. patvirtinti neesminius tipo pažymėjimo pakeitimus ir neesminius remontus“;

41) 21.A.435 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) Remontas gali būti esminis arba neesminis. Klasifikuojama pagal 21.A.91 dalyje pateiktus tipo projekto pakeitimo kriterijus.“

42) 21.A.604 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) 21.A.15, 21.A.16B, 21.A.17A, 21.A.17B, 21.A.20, 21.A.21, 21.A.31, 21.A.33, 21.A.44 dalys taikomos nukrypstant nuo 21.A.603 dalies, 21.A.606 dalies c punkto, 21.A.610 ir 21.A.615 dalių, išskyrus tai, kad leidimas taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamas pagal 21.A.606 dalį, o ne tipo pažymėjimą“;

43) I dalies (21 dalies) B skirsnio D poskyris iš dalies keičiamas taip:

a) Esamas teiginys „Taikomos agentūros nustatytos administracinės procedūros“ išbraukiamas;

b) Įterpiama 21.B.70 dalis:

„21.B.70 Tipo pažymėjimų pakeitimų patvirtinimas

Tinkamumo naudoti duomenų patvirtinimas įtraukiamas į tipo pažymėjimo pakeitimo patvirtinimą. Tačiau tvarkydama tinkamumo naudoti duomenų pakeitimus agentūra taiko atskirą klasifikavimo ir patvirtinimo procesą.“;

44) 21.B.326 dalies b punkto 1 papunkčio iii dalis pakeičiama taip:

„iii) orlaivis patikrintas pagal taikytinas Reglamento (EB) Nr. 2042/2003 I priedo (M dalies) nuostatas;“;

45) 21.B.327 dalies a punkto 2 papunkčio i dalies C punktas pakeičiamas taip:

„C) orlaivis patikrintas pagal taikytinas Reglamento (EB) Nr. 2042/2003 I priedo (M dalies) nuostatas;“;

46) I priedėlyje pateiktos EASA 1 formos 14a, 14b, 14c, 14d ir 14e dalys turi būti pažymėtos pilka spalva;

47) I priedėlyje įvadinė EASA 1 formos naudojimo instrukcijų frazė pakeičiama taip:

„Šios instrukcijos taikomos tik kai EASA 1 forma naudojama gamybos tikslais. Reikėtų atkreipti dėmesį į Reglamento (EB) Nr. 2042/2003 I priedo (M dalies) II priedėlį, kuriame aprašomas EASA 1 formos naudojimas atliekant techninę priežiūrą“.
